

DUMINICA LĂSATULUI SEC DE BRÂNZĂ

a izgonirii lui Adam din Rai

APOSTOL. ROMANI 13, 11-14; 14, 1-4

Fraților, acum mântuirea este mai aproape de noi, decât atunci când am crezut. Noaptea e pe sfârșite; ziua este aproape. Să lepădăm dar lucrurile întunericii și să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să umblăm cuviincios, ca ziua: nu în ospețe și în beții, nu în desfrânări și în fapte de rușine, nu în ceartă și în pizmă, ci îmbrăcați-vă în Domnul Iisus Hristos și grija de trup să nu o faceți spre poftă. Primiți-l pe cel slab în credin-

ță fără să-i judecați gândurile. Unul crede că poate să mănânce de toate; cel slab însă mănâncă legume. Cel ce mănâncă să nu disprețuiască pe cel ce nu mănâncă, iar cel ce nu mănâncă să nu osândească pe cel ce mănâncă; fiindcă Dumnezeu l-a primit. Cine ești tu, ca să judeci pe sluga altuia? Pentru stăpânul său stă sau cade. Dar va sta, fiindcă Domnul are putere ca să-l facă să stea.

EVANGHELIE. EV. MATEI 6, 14-21

Zis-a Domnul: Dacă veți ierta oamenilor greșelile lor, va ierta și vouă Tatăl vostru Cel ceresc; iar dacă nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre. Când postiți, nu fiți triști ca fățarnicii; că ei își întunecă fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat grăiesc vouă: și-au luat plata lor. Tu însă, când postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci

Tatălui tău, Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție. Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură, ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică și unde furii nu le sapă și nu le fură. Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

TÂLCUIRI

Postul – Ofrandă a iubirii omului față de Dumnezeu

Evangelia duminicii Izgonirii lui Adam din Rai sau a Lăsatului sec de brânză este o lumină pentru sufletul nostrum în toată perioada Postului Sfințelor Paști. Duminica aceasta are o importanță majoră, deoarece îndată după ea, luni, începe o perioadă lungă de urcuș duhovnicesc interior spre Înviere, și anume: Postul Sfințelor Paști sau Postul Mare.

Iertarea semenilor luminează sufletul omului pentru comuniunea lui cu Dumnezeu

Evangelia Duminicii "Izgonirii lui Adam din Rai" este adâncă în înțelesurile ei, deși cuvintele ei sunt simple și puține. Domnul Iisus Hristos, ne arată că iertarea este începutul bun al perioadei de post. Ier-

tăm unii altora greșelile pentru ca și Dumnezeu să ne ierte păcatele sau greșelile noastre. Iertăm greșelile altora, pentru a fi în pace și comuniune cu toți oamenii și pentru a ne asemăna cu Dumnezeu Cel Milosțiv și Iertător. Prin aceasta, Evangelia ne învață că relația omului cu Dumnezeu depinde de relația lui cu semenii săi, că omul nu se poate apropia de Dumnezeu nesocotind pe aproapele său. Întrucât fiecare om este creat după chipul lui Dumnezeu Cel Milosțiv îndreptat spre umanitate, există o legătură sfântă între Dumnezeu și fiecare om. Modul și măsura în care omul arată iubire față de semenii săi contribuie mult la construirea, cultivarea și aprofundarea relației lui de comuniune cu Dumnezeu. Făcătorul cerului și al pământului și iubitorul de oameni. Nimeni nu

poate intra în post, ca luptă duhovnicească pentru curățirea de păcate și de luminare a sufletului, fără iertare, deoarece prin iertarea altora se cultivă smerenia și libertatea interioară a omului datornic de-a trăi în iubirea milostivă a lui Dumnezeu. De aceea, la Vecernia din duminica aceasta cerem tuturor să ne ierte greșelile noastre și noi iertăm greșelile tuturor. Iertarea greșelilor aproapelei implică adesea o răstignire a propriului egoism și deschide sufletul spre înviere, spre o nouă stare de comunicare și comuniune a omului cu Dumnezeu și cu semenii. Prin iertarea greșelilor cuiva se recunoaște că persoana respectivă nu trebuie redusă la o faptă rea pe care a săvârșit-o la un moment dat când a supărat pe cineva, deoarece aceeași persoană poate face și mult bine. Cât privește postul, Evanghelia ne arată că trebuie să postim nu în stare de tristețe, ci de bucurie: „Când postiți, nu fiți triști ca fățarnicii [...]. Tu însă, când postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție” (Matei 6, 16-18). Deci, nu postim pentru a fi văzuți sau lăudați de oameni, ci postim ca să ne apropiem mai mult de Dumnezeu. Astfel, postul este dăruire de sine sau ofrandă de sine adusă lui Dumnezeu ca recunoștință pentru darul vieții și ca dorință de sfințire a vieții (cf. Romani 12, 1). Postul are ca bază evlavie și iubirea față de Dumnezeu. Postim pentru că Îl iubim pe Dumnezeu mai mult decât darurile Lui materiale pe care le consumăm. Ne încredințăm Lui, pentru că El este Izvorul vieții noastre. Viața omului în trup se menține din darurile lui Dumnezeu create pentru om: aerul, apa, lumina și roadele pământului, în timp ce viața sufletului se hrănește din iubirea milostivă și smerită a lui Dumnezeu, pe care o simte prin rugăciune și prin Sfintele Taine ale Bisericii. Domnul Iisus spune: „Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție” (Matei 6, 18), adică El vede tainic cum omul credincios, care postește și se roagă, iubește mai mult pe Dumnezeu-Dăruitorul decât darurile Sale. Postul este, așadar, o stare spirituală de jertfă sau ofrandă a celui care postește, stare cultivată în mod liber și după puterea fiecăruia. Postul este și semnul dorinței omului credincios de a se elibera de lăcomia după bunuri materiale limitate și trecătoare spre a se uni prin rugăciune mai intensă cu Dumnezeu Cel nelimitat și netrecător, Izvorul vieții și al bucuriei veșnice. Cu alte cuvinte, postul susține rugăciunea omului credincios care face din relația

sau legătura sa cu Dumnezeu centrul, lumina și hrana sufletului său. Din acest motiv, dacă cineva postește, dar nu se roagă, acela nu adună lumină spirituală în suflet, ci rămâne doar la nivel de exercițiu biologic și psihologic, motivat igienic sau estetic. De fapt, postul nu este numai abținere de la bucate de origine animală, ci și înfrânare de la orice fel de lăcomie materială și de la orice păcat sau atitudine egoistă: gând, cuvânt sau faptă lipsite de iubire de Dumnezeu și de aproapele.

Smerenia și bucuria sunt semnele postului adevărat

Postul este o lucrare spirituală bineplăcută lui Dumnezeu, când se practică din iubire pentru El. De aceea, nu trebuie să postim ca să fim lăudați sau admirați de oameni pentru asprimea și lungimea postului. În timpul Mântuitorului Iisus Hristos, cei care umblau cu fața posomorâtă sau întunecată ori își puneau cenușă pe cap ca să atragă atenția oamenilor că postesc așteptau de fapt laudă de la oameni. Însă, Domnul Iisus spune: tu când postești unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești” (cf. Matei 6, 17-18). A unge capul, în tradiția ebraică, înseamnă a arăta că viața este binecuvântare și bucurie primite de la Dumnezeu. A spăla fața înseamnă a avea o atitudine firească, de întâlnire și comunicare cu oamenii, față către față, fără a atrage atenția lor printr-o înfățișare posomorâtă sau întunecată (smolită). În acest context, smoala și cenușa sugerau postul sau pocăința, dar pentru unii acestea camuflau dorința de-a fi observați și lăudați de oameni ca fiind evlavioși. Așadar, postul trebuie să fie o lucrare interioară, intimă, sufletească, de comuniune personală a omului cu Dumnezeu, Care vede, tainic și tăcut, sufletul și faptele omului credincios și jertfelnic, rugător și postitor. Evanghelia acestei duminici ne arată, de fapt, motivația postului. Postim pentru că iubim pe Dumnezeu din ceruri, Dăruitorul vieții veșnice, mai mult decât toate darurile materiale trecătoare, bucatele gustoase, băuturile rafinate sau desfătărilor pătimășe ale simțurilor. Astfel, postul adevărat produce o schimbare a modului de a fi al omului, o trecere de la lăcomia sau iubirea pătimășă de cele materiale la iubirea de cele spirituale, pentru a cultiva mai intens rugăciunea sau comuniunea de iubire cu Dumnezeu Cel nematerial, nelimitat și netrecător. Postul adevărat are ca scop ridicarea omului deasupra bunuri-

Izgonirea lui Adam din Rai

lor materiale sau pământești, pentru a primi bunuri spirituale cerești, pentru a se uni, prin rugăciune și împărtășire euharistică mai deasă cu Dumnezeu Cel din ceruri, Izvorul vieții și al bucuriei veșnice din Împărăția cerurilor. În acest sens, Hristos Domnul ne îndeamnă: „Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică”, adică unde lucrurile își pierd valoarea, și „unde furii le sapă și le fură” (Matei 6, 19), adică unde nimic nu este sigur sau stabil, ci totul este schimbător și imprezvizibil. Vedem cum, prin învățătura Sa, Mântuitorul Iisus Hristos cheamă oamenii la o schimbare sau înnoire a vieții, adică la o ridicare a lor din planul vieții pământești, materiale, în planul vieții cerești sau duhovnicești, zicând: „Adunați-vă comori în cer” (Matei 6, 20), adică sfințenie, pace și bucurie în Duhul Sfânt (cf. Romani 14, 17), iar, ca o concluzie, adaugă: „unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră” (Matei 6, 21). Când Hristos-Domnul afirmă că există o legătură între comoară și inimă, El, de fapt, îndeamnă pe oameni să iubească mai întâi și mai mult darurile duhovnicești ale vieții veșnice decât bunurile materiale trecătoare. E vorba aici de comori spirituale care nu se schimbă, nu se devalorizează și nu se pierd niciodată, ci rămân veșnice. Comorile

acestea sunt darurile Duhului Sfânt cultivate de om sau roadele harului din sufletul omului (cf. Galateni 5, 22-23). Aceste comori duhovnicești trebuie adunate mai ales în perioada Postului Sfințelor Paști, ca lumină pentru suflet sau bucurii ale inimii îndreptate spre Înviere. Dacă inima omului se leagă excesiv de bunuri pământești, limitate și trecătoare, atunci ea devine sclavă a comorilor pământești, materiale. În schimb, o comoară cerească, spirituală, crește mereu în valoare pe măsura creșterii iubirii omului față de Dumnezeu Cel nemărginit și netrecător. Astfel, inima sau sufletul omului postitor dobândește libertatea de-a se îmbogăți permanent din iubirea infinită și eternă a lui Dumnezeu. Ajuns la această stare, sufletul omului nu mai iubește în mod pătimăș și egoist lucrurile materiale limitate și trecătoare, ci caută mai întâi lumina, harul și bucuria veșnică a Preasfintei Treimi cea nelimitată și netrecătoare.

Postul este timpul nevoițelor duhovnicești pentru a spori comorile din „traista” sufletului

Într-un limbaj poetic și metaforic, Părintele Ilie Cleopa de la Mănăstirea Sihăstria de Neamț, vorbind despre comorile din ceruri, zicea că ele se adună în

„traista” sufletului, întrucât în această lume omul este călător sau pelerin spre Patria cerească. Dar ce adunăm, de fapt, în sufletul nostru nemuritor, prin post, rugăciune, priveghere, nevoință, pocăință, milostenie și împărtășirea cu Sfintele Taine? Adunăm în suflet harul sau prezența iubitoare și sfințitoare a lui Dumnezeu Cel Veșnic. Adunăm lumina iubirii Lui milostive în inima noastră. În acest mod, omul duhovnicesc, rugător și postitor, luminat de harul lui Hristos, dobândește gândire și privire duhovnicească, folosește cuvinte duhovnicești și săvârșește fapte duhovnicești, prin care se aseamănă cu sfinții lui Dumnezeu. Prin urmare, câtă lumină a harului divin adună omul în suflet pe pământ, atâta comoară de lumină poartă sufletul său nemuritor dincolo de mormânt, adică în lumina cea neînserată a Împărăției cerurilor. Astfel, sufletul omului credincios se va înălța și va crește în lumina iubirii lui Dumnezeu și a sfinților Săi, fiind ajutat de lumina pe care o are deja în sufletul său ca pe o arvună a slavei Învierii lui Hristos. De aceea, Domnul Iisus Hristos spune: „Împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru” (Luca 17, 21). Când adunăm în suflet lumină din lumina iubirii lui Dumnezeu, atunci Postul Sfintelor Paști devine un urcuș spre lumina Învierii, mai întâi spre lumina învierii sufletului din moartea spirituală pricinuită de păcat și apoi spre lumina slăvitului praznic al Paștilor. În timpul Postului Sfintelor Paști, spune Sfântul Vasile cel Mare, slăbim trupește, dar ne întărim duhovnicește. Cu alte cuvinte, reducem hrana materială, dar sporim hrana spirituală prin rugăciune, citire de cărți sfinte, convorbiri duhovnicești, spovedanie și împărtășire mai deasă. În timpul Postului Sfintelor Paști, Biserica întregă practică postul rânduit de Sfinții Părinți ai Bisericii, care au fost ei înșiși mari postitori și înțelepți păstori de suflete pe calea mântuirii. Iar această postire a tuturor creștinilor ortodocși, cler și popor, este totodată o cinstire a postului de 40 de zile pe care l-a împlinit Mântuitorul Iisus Hristos în pustie pentru a ne arăta că nimeni nu se poate lupta cu duhurile rele și cu patimile întunecate fără a dobândi mai întâi lumina harului divin prin rugăciune și post.

Adam a fost izgonit din Rai pentru că nu a postit

Există o adâncă legătură spirituală între postul Mântuitorului Iisus Hristos în pustie timp de 40 de zile, pe de o parte, și izgonirea lui Adam din Rai, pe de altă parte. Postul Sfintelor Paști se referă în același

timp la greșeala lui Adam cel vechi și la îndreptarea ei de către Hristos, Noul Adam. Nu întâmplător, duminica aceasta care precede începutul Postului Sfintelor Paști se numește și Duminica Izgonirii lui Adam din Rai. De ce a fost izgonit Adam din Rai? Pentru trei mari greșeli. Pentru că nu a ascultat de Dumnezeu, nu a postit (adică nu s-a înfrânat) și nu s-a pocăit după ce a greșit, ci a dat vina pe femeia dăruită lui de Dumnezeu, iar femeia, pe șarpe. De atunci și până astăzi, omul păcătos are tendința de a se scuza pe sine și de-a acuza pe alții. Din acest motiv, el nu se poate mântui fără pocăință, adică fără regret sau căință pentru păcatele săvârșite și fără cerere de iertare a păcatelor.

Hristos – Noul Adam ne învață să luptăm cu ispitele

Din postul de 40 de zile al Mântuitorului Iisus Hristos învățăm să ne înfrânăm și să luptăm duhovnicește pentru a birui păcatul ca mod de existență egoistă și arogantă. Domnul nostru Iisus Hristos a respins cele trei ispite venite de la diavolul, și anume lăcomia după bunurile materiale, pofta de stăpânire a lumii pământești și iluzia slavei deșarte, adică supraevaluarea de sine a omului. În concluzie, Mântuitorul Iisus Hristos respinge toate ispitele afirmării egoiste a omului care se separă de Dumnezeu, prin neascultare și uitare de El. Astfel, Domnul Hristos ne învață că omul se poate mântui numai prin iubire smerită față de Dumnezeu și de aproapele.

Ascultarea lui Hristos – Noul Adam vindecă neascultarea lui Adam cel vechi

Sfinții Părinți ai Bisericii spun că Mântuitorul Iisus Hristos a acceptat să fie răstignit în ceasul al șaselea din zi, adică la mijlocul zilei, când Și-a întins mâinile pe cruce în semn de smerită ascultare, ca să vindece, să ridice și să mântuiască pe Adam cel căzut, care, la mijlocul zilei, în mijlocul grădinii Raiului, și-a întins mâinile spre pomul oprit săvârșind păcatul neascultării de Dumnezeu, al lăcomiei de cele materiale și al nepocăinței (nerecunoașterii greșelii comise). Iar firea lui Adam cel vechi, cea slăbită de păcat, a fost moștenită de întreg neamul omenesc în înțelesul de înclinare sau predispoziție a omului spre păcat. Prin urmare, înțelegem că, mai ales în această perioadă a Postului Sfintelor Paști, suntem chemați să îndreptăm comportamentul sau atitudinea lui Adam cel vechi din noi, nu dând vina pe alții pentru păcatele noastre, nu acuzând sau judecând pe alți păcătoși, ci

recunoscând și plângând propriile noastre păcate, judecându-ne pe noi înșine în Taina Pocăinței sau a Spovedaniei, pentru a primi iertarea păcatelor și a ne împărtăși de iubirea sfântă, smerită și milostivă a lui Hristos. Iar această iertare a păcatelor și împărtășirea cu Hristos înseamnă, de fapt, eliberarea de un trecut

apăsător și întunecat, pentru a trăi o viață nouă în bucuria și lumina prezenței lui Hristos ca arvună a Învierii, spre slava lui Dumnezeu și mântuirea noastră. Amin!

Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

PENTRU TINERI

Ce înseamnă „unge capul tău și fața ta o spală”?

Aceste cuvinte ale lui Hristos: „unge capul tău și fața ta o spală” rostite atât de hotărât, au înțelesul lor lăuntric profund. Deoarece, dacă Domnul S-ar fi gândit numai la capul cel trupesc și la fața cea trupească, cu siguranță că El nu ne-ar fi poruncit să ne ungem capul și să ne spălăm fața atunci când postim. El ar fi spus că este un lucru de mică importanță și lipsit de sens, unde se amestecă roadele postirii, să-ți ungi sau

Atunci, „unge capul tău” înseamnă: unge mintea ta cu Duhul Sfânt. Fiindcă „capul” semnifică „mintea” și întregul suflet, și uleiul înmiresmat cu care se unge capul semnifică Duhul Sfânt. Și aceasta înseamnă: postește de toate gândurile cele rele și înfrânează-te de la toate cuvintele nerușinate și fără de folos. Dimpotrivă: umple-ți mintea cu gândurile lui Dumnezeu, ale lucrurilor Sale sfinte, ale curăției, ale credinței și dragostei și cu toate cele ce sunt vrednice de Duhul Sfânt. Fă la fel și cu limba ta - pentru că vorbirea și mintea una sunt - fie că te înfrânezi în întregime de la vorbire, ori, dacă vorbești, spune numai ceea ce este spre slava lui Dumnezeu și spre mântuirea sufletului. Fă la fel și cu inima ta: postește de toată ura și de tot r

ăul, zavistia și mândria, hula împotriva lui Dumnezeu și a omului, de orice păcat și poftire păcătoasă, patimă și dorință - înfrânează-te de la toate acestea și lasă Duhul Sfânt liber, ca să semene în inima ta fiecare fel de plantă sfântă și bine-plăcută lui Dumnezeu, floare cerească. Fă la fel cu voia sufletului tău: postește de la fiecare scop păcătos și de la fapta păcătoasă, înfrânează-te de la tot răul și lasă Duhul Sfânt liber, ca să ungi sufleul tău învârtoșat, cu uleiul înmiresmat al lui, să-i vindece rănilor și să-l întoarcă înspre Dumnezeu, să-l îndemne către lucrările cele bune și să-l umple cu setea pentru fiecare bună lucrare care se află în Dumnezeu.

Acesta este înțelesul cuvintelor: „unge capul tău”. Altfel spus: înfrânează și stăpânește omul tău lăuntric, care este de cea mai mare însemnătate, oprește-l de la fiecare rău și îndeamnă-l către tot ceea ce este bun.

Ce înțeles au cuvintele: „și spală fața ta”? Fața semnifică omul pe dinafară, omul trupesc, simțitor - trupul omului. Sufletul se arată lumii acesteia, prin mijlocirea trupului. Pentru Dumnezeu, sufletul este fața omului, dar pentru lume, sufletul este trupul omului. Prin simțirile și mădulele trupului arătăm lumii ce gândim, ce simțim și ce vrem. Limba transmite gân-

Sfântul Nicolaie Velimirovici

să nu-ți ungi capul, să-ți speli sau să nu-ți speli fața.

Atunci, nu mai există nici o îndoială că această poruncă și are înțelesul său lăuntric.

Care este acela? Este asemenea celui pe care l-a dat Apostolul Pavel tăierii împrejur, întregind tăierea împrejur a inimii ca mijloc mântuitor, și socontind că înfățișarea de la suprafață a tăierii împrejur ca nefiind mai importantă ca nesăvârșirea acestei tăieri (Galateni 6:15; Romani 2:29).

durile minții, ochii arată simțămintele inimii și picioarele duc la bun sfârșit scopul sufletului.

„Spală fața ta” înseamnă: curățește-ți trupul tău de săvârșirea oricărui păcat, oricărei necurății și oricărui rău. Înfrânează-ți simțurile de la tot ceea ce este de prisos și primejdios; păzește-ți ochii ca să nu zăbovească prin amestecările acestei lumi; păzește-ți urechile de la toate cele care nu slujesc mântuirii sufletului; păzește-ți nasul, pentru ca sufletul tău să nu inspire mirosul acestei lumi, care degrabă se schimbă în duhoare; înfrânează-ți limba și stomacul de poftirea de multă mâncare și băutură; înfrânează-ți întregul tău trup, ca să nu se facă peste măsură de delicat, și să nu-ți ceară mai mult decât îi are nevoie pentru viațuire. Pe lângă toate acestea, înfrânează-ți mâinile, ca să nu bată și să nu chinuiască oamenii și animalele; înfrânează-ți picioarele ca să nu te ducă în păcat, să nu te ducă la petreceri prostești, la distracții fără de Dumnezeu, la lupte și furturi. Și, împotriva tuturor acestora, fă din trupul tău o adevărată biserică pentru sufletul tău; nu fă din el o cârciumă de la marginea drumului, unde se adună tâlharii ca să-și împartă prada și să-și facă planuri pentru noi atacuri, ci biserică a Dumnezeului Celui viu.

Acesta este înțelesul cuvintelor: „și spală fața ta”. Aceasta este postirea care duce la mântuire. Acesta este postul pe care îl propovăduiește Hristos, post

fără fățarnicie, post care scoate duhurile cele rele, și aduce omului biruință slăvită și roade bogate, atât în această viață, cât și în cea următoare.

Este important să observăm aici, că Hristos vorbește mai întâi despre cap și apoi despre față - mai întâi despre suflet și apoi despre trup. Fățarnicii posteau numai în trup și arătau oamenilor postirea lor prin mijloace trupești. În contrast cu aceasta, Hristos așează postirea lăuntrică pe primul loc și apoi postirea din afară, trupească, nu pentru a socoti postirea trupească mai neînsemnată - căci El Însuși obișnuiește să postească trupește - dar să începem cu începutul: mai întâi se curățește izvorul și apoi râul; mai întâi se curățește sufletul și apoi oglinda sufletului. Omul trebuie mai întâi să se străduiască să facă postirea în minte, inimă și în voia lui, și apoi să întregască postul cu bunăvoință și bucurie în trupul său, așa cum pictorul face mai întâi priveliștea în sufletul său și apoi degrabă și cu veselie, zugrăvește priveliștea cu mâna. Așadar, postirea trupească trebuie să fie cu veselie și nu cu tristețe. De aceea Domnul folosește cuvintele „unge” și „spală”; pentru că, așa cum acestea aduc bună plăcere și bucurie omului celui trupesc, tot așa postirea - atât a sufletului, cât și a trupului - trebuie să aducă veselie și bucurie sufletului omului.

Sf. Nicolae Velimirovici

CUVÂNTUL EPISCOPULUI

Duminica dinaintea începerii Postului Paștilor, numită și a izgonirii lui Adam din Rai, este un bun prilej de a cugeta asupra rostului perioadei în care ne pregătim să intrăm.

Înțelepciunea Bisericii nu a așezat la întâmplare această duminică la intrarea în perioada de postire dinaintea de Paști, pentru că nepostirea lui Adam și a Evei au determinat izgonirea lor din Rai. Prin urmare, o duminică ce ne amintește acest tragic eveniment din viața și ființarea Omului, are menirea să ne aducă aminte ușurința (sau, dacă îmi este îngăduit, ușurătatea) cu care trecem peste Cuvântului lui Dumnezeu și cu care ne dăm frâu liber pornirilor legate mai ales de trup și de poftele lui... Și, mai ales, ne atrage atenția asupra a ceea ce au pierdut părinții neamului omenesc (sau proto-părinții noștri) și noi prin ei, atunci când au pierdut Raiul și, cu atât mai mult, ne amin-

tește cât de mare este darul pe care venirea la noi a Mântuitorului ni-l aduce.

Duminica Izgonirii Omului din Rai în lumea aceasta ne reamintește că noi ne aflăm, în momentul de față, în exil și împărtășim condiția de chin și de despărțire de vederea și de auzirea lui Dumnezeu, de care avea parte odinioară Adam, chiar cu riscul de ne obișnui cu datul acesta, ca și cu ceva normal... Acestei stări de înstrăinare de obârșii, Biserica, în înțelepciune ei, îi contrapune, ca pe un remediu - leac - homeopatic, amintirea înstrăinării de bunătățile Împărăției lui Dumnezeu, care este înăuntrul nostru (cf. Lc. 17, 21) și a cărei arvună am primit-o la Botez. Aceasta are darul să ne reamintească faptul că, începând de la Botez, noi suntem cetățeni ai Împărăției lui Dumnezeu, a cărei reprezentanță - ambasadă - este Biserica. În Biserică ne redobândim "cetățenia" pentru Împărăția lui Dumnezeu, pierdută prin Adam și redobândită

Episcopul Siluan al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei

prin Hristos; aici creștem și ne pregătim să luăm în primire moștenirea cea gătită nouă de la întemeierea lumii (cf. Mt. 25, 34), ca unora care suntem moștenitori de drept, fiind fii, prin nașterea din nou, din apă și din Duh, a Botezului.

Conștiința Paradisului pierdut și imperativul de a reveni în Împărăția lui Dumnezeu au constituit, pentru fiecare generație de creștini, clerici, monahi sau mireni, o prioritate și un imbold, sensul însuși al vieții, contribuind esențial la dinamismul și la orientarea alegerilor de viață ale acestora, precum și la ierarhizarea priorităților lor.

De aceea, Apostolul rânduit în această duminică începe prin a atrage atenția zicând: știți în ce timp ne găsim, căci este chiar ceasul să vă treziți din somn; căci acum mântuirea este mai aproape de noi decât atunci când am crezut. Noaptea e pe sfârșite; ziua este aproape. Să lepădăm dar lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să umblăm cuviincios, ca ziua: nu în ospețe și în beții, nu în desfrânări și în fapte de rușine, nu în ceartă și în pizmă (Ep. Romani, 13, 11-13).

Îndemnurile acestea nici nu ar trebui să-i privească pe creștini, dar se vede că nu numai acum, ci și în

vremurile de atunci, se potriveau aceste îndemnuri cu înclinațiile omului care nu trăiește în toată vremea după rânduiala creștinească, deși se socotește pe sine "credincios". De aceea apostolul adaugă la cele de mai sus: Ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Iisus Hristos, și grija de trup să nu o faceți spre poftă (Rm. 13, 14).

A se îmbrăca în Domnul Hristos, înseamnă nu doar a fi botezat, ci înseamnă a-și însuși duhul, conștiința, felul în care Îl vedem pe El fiind și făcând. Căci noi cei care în Hristos ne-am botezat în Hristos ne-am și îmbrăcat (Gal. 3, 27). Nu la întâmplare, Evanghelia din această duminică începe prin reamintirea principiului iertării: de veți ierta oamenilor greșalele lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru cel ceresc. Ne-cererea de iertare a lui Adam, atunci când a încălcat Cuvântul poruncii lui Dumnezeu, a constituit una dintre pricinile pentru care inima i s-a învârtoșat și el a ajuns până la a-L învinui indirect pe Dumnezeu, pentru propria sa greșală, determinându-L pe Acesta să-l izgonească din Rai. Domnul Hristos, nu numai că ne iartă greșalele, dar S-a făcut pe Sine Miel al lui Dumnezeu Care ridică păcatul lumii (cf. In. 1, 29), luând asupra-Și ocară și vina păcatului lui Adam. De aceea măsura iertării din partea lui Dumnezeu se dă după măsura iertării noastre față de ceilalți, așa cum ne-a învățat și în rugăciunea Tatăl nostru: și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri (cf. Mt. 6, 9-13).

Acesta este motivul pentru care duminica aceasta se mai numește și Duminica Iertării. Nu ne cerem iertare doar de la Dumnezeu, pentru cele pe care I le-am greșit, ci ne cerem iertare și unii de la alții, pentru cele pe care, cu voie sau fără de voie, le-am greșit. Acest străvechi obicei se mai păstrează doar în mănăstiri și mai puțin în parohii, însă bine este să-l reluăm cu toții, frați și surori întru Hristos, împlinindu-l cu râvnă atât față de cei din familie, mai mici sau mai mari, cât și față de cei de aproape sau de departe, față de cei cărora știm că le-am greșit, sau care ne-au greșit nouă. Nu are atât de multă importanță acum cine ar trebui sau s-ar cuveni să ceară iertare, sau cine are dreptatea de partea lui, pentru că, înaintea Domnului, toți suntem "greșiți"... Cel mai important este să se grăbească fiecare să fie primul care cere iertare, pentru a deveni făcător de pace, că cel care face aceasta fiul lui Dumnezeu se va chema (cf. Mt. 5, 9).

Dăruind și primind iertare, dobândim mai bună așezare pentru vremea postului. Harul lui Dumne-

zeu ne vine în ajutor, fiindcă izvorăște din Împăratul păcii, și ne întărește întru a persevera în direcția cea bună a căutării la cele de sus.

Postul ce începe, deși, la începuturile Bisericii, îi privea doar pe cei care urmau să se boteze, are rostul lui evident pregătitor pentru a întâmpina și a primi marele har al Învierii Domnului, Praznicul prin excelență al tuturor celor care în Hristos s-au îmbrăcat, prin Botez, dar și prin viețuire și făptuire. Dacă creștinul "disciplinat" s-a obișnuit a lua seamă mai ales la ce mănâncă, fiind atent chiar și la etichetele de pe biscuiți, este oportun să reamintim că postirea are în primul rând un caracter duhovnicesc, în care se înscrie și postul de bucate. Postirea urmărește luarea aminte la gândurile, la vorbele, la atracțiile, la poftele și la înclinațiile care ne duc la faptele cele ce nu sunt plăcute lui Dumnezeu, adică nu se înscriu în firescul pe care Domnul Hristos ni l-a revelat ca fiind propriu nouă celor zidiți după chipul lui Dumnezeu și care avem potențialul duhovnicesc de a ne asemena Lui. Prin urmare, noi nu ne socotim postitori pentru că mâncăm fasole și cartofi, cu sau fără măsură, ci suntem postitori în măsura în care ne străduim să punem accentul pe postirea de gânduri străine de Dumnezeu, luând aminte și păstrând, ca pe o lege a firii, tot cuvântul lui Dumnezeu, învățăturile Sfinților Părinți ai Bisericii precum și povățuirile duhovnicilor. Acesta ar trebui să devină principiul de viață cel de toată vremea, nelimitându-se doar la vremea postului, căci postirea de păcate și de gânduri rele, iertarea și căutarea păcii, nu se cultivă doar când postim. Oare după vremea de înfrânare trecem la neînfrânare (ca să nu zicem, la des-frânare)?!... Să nu fie! Vremea care ne stă înaintea nu este altceva decât o binecuvântată perioadă menită să ne regleze, concomitent cu metabolismul trupului, buna petrecere și viețuire a sufletului.

Postirea este și un prilej de curățire a toxinelor sufletești, acumulate uneori în ani întregi de ne-aerisire sufletească, nereducându-se doar la o simplă dietă, menită să ne curățească trupul. De aceea, bun lucru este să ne folosim de această perioadă pentru a ne face curățenie printre gânduri și trăiri, printre grăiri și fapte, căutând la îndrumarea unui duhovnic care să facă cu noi ceea ce revizorul tehnic face cu mașina (de a cărei revizie nu uităm, că altfel primim amendă!), verificându-ne "direcția" după care ne călăuzim și "curelele" sufletului și ale trupului, care sunt chemate să lucreze împreună, pentru mântuire. Dezechilibrul la

care s-a ajuns în grija pentru trup și pentru suflet, are acum ocazia să se reechilibreze.

De aceea, este bine să ne reluăm bunul obicei de a ne îngriji de hrana sufletului, pentru sine, pentru copii, pentru fini, măcar în măsura în care ne îngrijim pentru cele ale trupului. Că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot Cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu (cf. Mt. 4, 4). Iar la aceasta se adaugă însuși cuvântul Domnului: dacă nu veți mânca trupul Fiului Omului și nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi. Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu, are viață veșnică, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi. Căci Trupul meu este adevărată mâncare și Sângele Meu adevărată băutură. (cf. In. 6, 53-55).

Nu ne rămâne decât să luăm în serios cuvintele acestea și să ne facem ascultători lor, avându-i ca îndrumători pe părinții noștri duhovnici. Iar dacă ne reluăm atenția firească față de aceste principii, să nu o lepădăm deîndată ce se termină postul, pe motiv că am schimbat și alimentația, ca să nu ne păgubim cumva sufletește, așa cum aminteam și cu privire la gânduri și păcate... Că viața noastră, sau este creștină în toată vremea, sau nu este decât de suprafață și de ocazie... Și a fi neascultători față de cuvântul lui Dumnezeu, grăit de El Însuși față către față, nu ne va aduce mai puțină pagubă și pedeapsă decât neascultarea strămoșului nostru Adam...

Evangelia duminicii acesteia ne mai atrage atenția la ceva: ea nu leagă doar iertarea de postire, ci și postirea de neagonisire. Adică ne arată încă un folos al postirii: economisirea în vederea mântuirii, prin milostenie, și nu pentru îmbogățirea și strângerea de comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură (cf. Mt. 6, 19). Așadar, luarea aminte la înclinația, atât de mult încurajată de lumea înconjurătoare, de agonisire cu rost și fără rost, până la risipă, ne poate duce la acumularea de comori în cer, nepuse în pericol de molii, de rugină sau de furii și care devin, aici pe pământ, mângâiere și ajutor celor pentru care surplusul nostru înseamnă hrana cea de toate zilele. Să fim încredințați că, așa cum am auzit duminica trecută, la evanghelia Înfricoșatei Judecăți, binele pe care îl facem unuia dintre cei mai mici și mai lipsiți, Domnului Îl facem (cf. Mt. 25, 40).

Iată în ce fel, perioada care începe ne poate deveni pricină de folos și mântuire, pregătire pentru a întâmpina Harul și bucuria Învierii Domnului. Dacă dăm importanța cuvenită la cele ce cu adevărat sunt

prețioase sufletului și care au valoare nepieritoare, atunci vom vedea venind primăvara în viața noastră. Căci unde este comoara ta, acolo este și inima ta, zice Domnul (Mt. 6, 21).

Prin postire, - nu mâncați! - asumăm și "reparăm", la rându-ne, nepostirea lui Adam. Iar odată redeveniți cetățeni ai Împărăției, ne împărtășim continuu din bunătățile ei și suntem chemați să păzim porunca cea mântuitoare – Luați, mâncați! Beți dintru acesta toți! - lăsată de Domnul Hristos, fără să o nesocotim,

precum odinioară Adam, știind că dea ea depinde rămânerea noastră în Împărăție sau izgonirea noastră din ea.

Cu cerere de iertare către fiecare dintre cei cărora le-am greșit și cu dăruire de iertare fiecăruia care mi-a greșit,

† Episcopul SILUAN,
al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei
La Duminica Izgonirii lui Adam din Rai,
Roma, 26 februarie, 2012.

GÂNDUL ZILEI

“Să ne folosim de această vreme a Postului, fiindcă nu știm de ni se va mai da o vreme ca aceasta – și cine vrea să rămână în cădere și să se înfățișeze în cealaltă viață cazut? Acesta, poate, este cel din urmă an când mai suntem lăsați între cei vii, poate-poate vom aduce roadele pocăinței, poate-poate ne vom îndrepta. Și dacă nici acum nu ne vom îndrepta, vom fi tăiați și aruncați în foc. Având acest lucru în gând, să luăm hotărârea ca de acum, intrând în post, să intrăm și în nevoințele ridicării din cădere!”

SF. TEOFAN ZAVORATUL

